

נז א מיי' ט"א חסל
שנות טלמא ח :
נח ב מיי' טס ח' ו :
נב ג מיי' טס ח' :

לכדרי. בפ' קמח (נע"ל דף ז.) אקרא אני חיה, בהמה למה נאמרה כו':
פרט למתעסק - בדבר היתר ובה לידו איסור ולא נחמין לגופה
של זו כגון **למכור** לחתוך את התלוש וחתך את המחובר **למכור**
לאשתו והרי אחותו *עמם במטה ובשמטה אשתו ובהא לחותו

החיתה, ו**למכור** שייך נחמין לחתוך
כסבור תלוש וממלא מחובר או כסבור
היום חול או כסבור מלאכה זו מותרת
ומ'למכור נחמין לחתוך לחותו ונחמין
לגוף זה כסבור הוא אשתו : **דבר**
שם מתקין בו : כשהיה שונה משנתו
פעמים מחליף דברי זה לדברי זה ולא
היה מקפיד לפי שאין צניעות חוב
ופטור : **פעלם זה ופ** . טומאה

ומקדש מהו לדבי אליעזר ור"ע
דפטר' על העלם מקדש : אי
טומאה פריש . אי מחמת טומאה
שהודע לו פירש מן העבירה (ומביא
קרבן) שאמרו לו טמא אשה : הרי
העלם טומאה בידו . אינלא מילתא
שביחלו למקדש בשביל העלם טומאה
היה : ואי מקדש פריש . שאמרו לו
מקדש הוא זה ומחמת כן תוהא על
ביחלו ולא הזכירו לו טומאה אינלא
מילתא דמסום העלם מקדש נכנס לו :
כלום פריש מקדש בו . כשהודיעוהו
אחד מהם שם אל לבו לומר מה בכך
ומתוך כך נזכר על השני ומ"מ העלם
שניהם היה בידו : **אלא לא שאל** .
ופטור : **אחד טמא** . מת קבור בו
וא"ל להלך שלא יחיל : וסלך בראשון .
ואינו יודע אם בטמא אם בטהור ולא
נכנס למקדש : **בשני ונכנס** . וחזר
והלך בשני וידע שהלך בשניהם והרי
הוא טמא וחזר ונכנס למקדש בהעלם

טומאה שנתעלם ממנו טומאה : **שייב** . קרבן עולה ויורד שיש
כאן בתחלה ידיעה ודאית : **הלך בראשון** . וידע שהוא ספק טמא:
ונכנס . למקדש בהעלם טומאה ששכח הילוכו בשביל זו : וסוה
ושנה . הזה בשלישי ושנה בשביעי וטבל : וזוה וסלך בשני . וידע
שהוא ספק טמא : **ונכנס** . למקדש בהעלם טומאה : **שייב** . או
מחמת ביאה ראשונה או מחמת ביאה שניה דמה נפשך או ביאה
ראשונה או ביאה שניה בטומאה היתה : **וב"ש פוער** . דלון כאלו
באחת מכולן ידיעה ודאית בתחלה שאף ידיעה תחלה של שביל
שני ספקא ה"ל שהרי טהר לו מטומאה ראשונה אם הראשון
הוא הטמא : **פוער בזבון** . אף בראשונה ולקמן מפרש לה :

טומאה שנתעלם ממנו טומאה : **שייב** . קרבן עולה ויורד שיש
כאן בתחלה ידיעה ודאית : **הלך בראשון** . וידע שהוא ספק טמא:
ונכנס . למקדש בהעלם טומאה ששכח הילוכו בשביל זו : וסוה
ושנה . הזה בשלישי ושנה בשביעי וטבל : וזוה וסלך בשני . וידע
שהוא ספק טמא : **ונכנס** . למקדש בהעלם טומאה : **שייב** . או
מחמת ביאה ראשונה או מחמת ביאה שניה דמה נפשך או ביאה
ראשונה או ביאה שניה בטומאה היתה : **וב"ש פוער** . דלון כאלו
באחת מכולן ידיעה ודאית בתחלה שאף ידיעה תחלה של שביל
שני ספקא ה"ל שהרי טהר לו מטומאה ראשונה אם הראשון
הוא הטמא : **פוער בזבון** . אף בראשונה ולקמן מפרש לה :

שמואל במתעסק דמיפטור משום זה לר' אליעזר אלא שלא חשש
ובחבל נמי איכא תרי גוויי מתעסק כגון נחמין לאכול חלב זה ואכל חלב אחר דחייב בלא טעמא דנהגה ללא שייך למיפטריה מטעם
מלאכת מחשבת ועוד מתעסק אחר כגון סבור שהוא שומן או רוק ובלעו דכיוצא בו מיפטור לענין שבת מדכתיב בה והכא לית לן למטעין
משום דנהגה ועמא דנהגה ומשום מלאכת מחשבת לא קאי אכולהו ומה שפירש הקוגטרים כאן מתעסק היינו נחמין לחתוך את
התלוש וחתך את המחובר ואיזוהו חייב נחמין לחתוך את זה וחתך זה וכסבור שהוא תלוש וממלא מחובר אין נראה לפרש אלא נראה
כדפרישית : **הרי** העלם טומאה בידו וחייב . תימה דהכא ולקמן בפרק שלישי (דף יט.) גבי העלם שבועה והעלם חפץ פריש רב נחמן
לחובבא ובפרק כלל גדול (שנת דף ע"ג) גבי העלם שבת 'העלם מלאכה פשיט לפטור ו"ל דלא דמי דהכא סברא הוא ליתחייב כיון
דאיכא נמי העלם טומאה אכל ההם אין סברא לחייבו על כל אחת ואחת דכיון דשבת שבת ודון מלאכות לא מיחייב אלא חרף השתא
נמי דגג במלאכה הרי יש כאן נמי שגגת שבת : **הרי** העלם מקדש בידו ופטור . אומר רבינו חס דלא מיפטור אלא מקרבן עולה
אבל חטאת קבועה חייב דהא גמרינן מע"ז דכל שחייבים על זדונו כרת חייבים על שגגתו חטאת והא דלמחר בפ"ק (נע"ל
דף ג.) דעל שאין בה ידיעה בתחלה ששעיר החיטון מכפר אלמלא לא מוקמינן ליה בחטאת קבועה דלי הוא ביה חטאת קבועה לא היה
חילון מכפר אמרי דבר קרבן הוא ההם ודאי מיפטור לגמרי שלא יחא חמור אין בה ויש בה מיש בה ויש בה ומיהו קשיא דלישנא דקאמר
הכא דפטור משמע דפטור לגמרי ועוד דלקמן פרק שלישי (דף יד:) גבי יש אוכל אכילה אחת דחיק לאשכוחי חטאת קבועה בטמא שאלכ
את הקדש ומוקי לה בנטיא וכו' אלעזר ולוקמה בהעלם קדש על כן נראה דפטור לגמרי משום דהוה דבר שיהיה בכלל ויאל לידון בדבר
החדש כדלמרינן לקמן בפרק שלישי (דף כה:) גבי שבועה העדות : **אמר** רב אשי חזינן אי מטומאה קפריש בו' . תימה מנא
ידיעין אי משום דא"ל טמא אשה ופירש דלמא אי הוה א"ל נמי מקדש הוא היה פירש ואי דא"ל מעיקרא מקדש הוא ולא פירש דלמא אי
הוה א"ל נמי טמא אשה לא הוה פירש אלא השתא דא"ל חריויהו פריש ונראה דרב אשי לא בא לפשוט הבעיה אלא בא לפרש שפעמים
יש לברר חייה שבו ממת יותר כגון דנישיליה אי מחמת טומאה הוה מידרך למקדש ומחמת מקדש לא הוה מידרך לטומאה א"כ הוה העלם
טומאה בידו ואם הלך הוה [העלם] מקדש בידו ואם שניהם שבוין בשוה בזה ודאי מבעיא לן ולגבי שבת בפרק כלל גדול (דף ע"ג) י"ם
שכחו בזה במילתיה דרב אשי אי משבת קפריש העלם שבת בידו ואי כו מודעי ליה אשבת אחת נריך לאודועיה אמלאכות העלם מלאכה
בידו ואין גיר' זו כנראה דלמא נריך לפרש וכי מודעי ליה אמלאכה לא נריך לאודועיה אשבת לפי מה שפירשנו אלא גר' אי משבת
קפריש אי משום מלאכה קפריש ועוד נראה לפרש בענין אחר אי משום טומאה קפריש אפי' אם הודיעוהו טומאה באחרונה דלמא
דאילו הודיעוהו בתחלה לא הוה פריש חשיב פריש מחמת טומאה כיון דקרבן ע"ז בחריויהו קאמי ואי א"ל מקדש הוא ופריש
ידיעה בחריויהו דמקדש הוא ופטור וכענין זה יש לפרש הוה דלקמן (דף יט.) גבי העלם שבועה והעלם חפץ והוה דשבת : **הרי** בראשון
ונכנס בו' . אי ברה"י איירי בחד נמי חייב דספק טומאה ברה"י ספקו טמא אכל הכא איירי ברה"י דמוקמינן ליה בחזקת טהרה :

נע"ל ז.
[מילין טע"ל]

כריעות יט.

שבת ע"י
לקמן כו.
[סאטרינן כס.]

כריעות יט.
[כל הנהגה
עד סופו]

הגרות
הב"ח
(ח) נב' פט
למתעסק. נ"ב
עין כההדרין
דף סב ע"ג
ונכרות
דף ה ט"א :

העלם מלאכה
כ"ל רש"י

דבעי למיכתב בהמה והיה *לכדרי כתיב
נמי שרץ ברתא *דבי רבי ישמעאל בל
פרשה שנאמרה ונשנית לא נשנית אלא
בשביל דבר שנחרש בה *ורבי אליעזר
הא"י *בה"מאי עביר ליה פרט (ה) למתעסק
דבני ירחא אמר משמעות דורשין איכא
ביניירו וכן אמר רב ששט משמעות
דורשין איכא ביניירו דרב ששת מחליף
דדבי אליעזר לרבי עקיבא ודרבי עקיבא
לרבי אליעזר *בעא מניה רבא מרב נחמן
העלם זה וזה בידו מהו אמר ליה הרי
העלם טומאה בידו *ודיוב *אדרבה הרי
העלם מקדש בידו ופטור, אמר (רב אשי)
חזינן דא מטומאה קא פריש הרי העלם
טומאה בידו *ודיוב *א ממקדש קא פריש
הרי העלם מקדש בידו ופטור, אמר ליה
רבנא לרב אשי כלום פריש ממקדש אלא
משום טומאה, כלום פריש מטומאה אלא
משום מקדש אלא לא שאל *תנו רבנן ושני
שבילין אחד מביא ואחד טהור והלך בראשון
ולא נכנס, בשני ונכנס, חייב, והלך בראשון
ונכנס, הוה ושנה וטבל *ואח"כ הלך בשני
ונכנס, חייב, ר"ש פטר, ורבי ישמעון בן
יהודה פומר בבבלי משום ד' שמעון בבבלי
ואפילו

למיכתב בהמה והיה לכדרי. בלא היה נמי מלי למדרש
הכי אקרא אני בכל דבר טמא אלא לאו דוקא נקט
היה ומיה נמי לא נכתבה אלא בשביל דבר שנתחדש בה כדלמא
דבי רבי ישמעאל ומשום דרבי נקט חיה במילתיה נקט נמי הכא
בהמה ומיה כדרי ותימה דבפרק
בהמה המקשה (מילין דף ע"ג.) משמע
דאי לאו קרא דבהמה טמאה בכלל
חיה טמאה לא הוה דריש רבי ג"ש
משום דאליעזר דבהמה טמאה
לגופה והשתא בלא חיה נמי הוה
דרשי' ג"ש דבהמה דמכל דבר טמא
נפקא ויש לומר דאי לאו בהמה
בכלל חיה לא הוה דרשי' ג"ש
דבהמה טמאה אפי' דכתיב בכל
דבר טמא אלא ה"ל דאחו פטרי
לאשמועינן דבעינן ידיע אי צריך
איטמא אי צניכלא איטמא אפילו
לרבי עקיבא אבל השתא דבהמה
בכלל חיה הוה כאלו כתב בהמה ב'
פעמים ש"מ לכדרי הוה דלמא ולר'
אליעזר אחא נמי לאשמועינן דבעינן
ידיע אי צריך אי צניכלא איטמא
משרץ וצניכלא ולר' כיון דע"כ משום
דבהמה בכלל חיה כדפרישית מהשתא
ש"מ צניכלא לא נכתב אלא בשביל
דבר שנתחדש בה ולא בעינן ידיע
במאי איטמא : **פרט** למתעסק
בפרק ספק אכל (כריעות דף יט.) מסיק
מתעסק דמאי אי חלבים ועריות
חייב שכן נראה אלא מתעסק דשבת
כדשמואל ובקוגטרים לא דק להזכיר
נמי מתעסק דעריות ומיהו תימה
דלמאי אליעזר דה פרט למתעסק
דשבת תיפוק ליה מטעמא דשמואל

למחר ההם דפטור מטעם
דשמואל גופיה קשה דלי טעמא דנהגה עיקר לחייב בחלבים
ועריות למה לי למיפטריה בשבת משום מלאכת מחשבת ואי טעמא
דמלאכה מחשבת עיקר למה לי למיחייבה בחלבים ועריות משום
דנהגה ונראה דאיכא תרי גוויי מתעסק כגון נחמין לחתוך מחובר
זה וחתך מחובר אחר דמיפטור מטעם שלא נעשית מחשבתו
ולא שייך למיפטריה משום המתעסק ועוד מתעסק אחר כגון
נחמין לחתוך את התלוש ולהגביה את התלוש למר כדלית
ליה ולמר כדלית ליה וממלא מחובר דנעשית מחשבתו
ומיפטור משום זה פרט למתעסק ובחריויהו איירי שמואל ומשום
הכי קאמר בכריעות אלא מתעסק דשבת כדשמואל דאיירי נמי
לפרש אלא טעם דמלאכת מחשבת ללא איירי בה רבי אליעזר
טעמא דנהגה ומשום מלאכת מחשבת לא קאי אכולהו ומה שפירש הקוגטרים כאן מתעסק היינו נחמין לחתוך את
התלוש וחתך את המחובר ואיזוהו חייב נחמין לחתוך את זה וחתך זה וכסבור שהוא תלוש וממלא מחובר אין נראה לפרש אלא נראה
כדפרישית : **הרי** העלם טומאה בידו וחייב . תימה דהכא ולקמן בפרק שלישי (דף יט.) גבי העלם שבועה והעלם חפץ פריש רב נחמן
לחובבא ובפרק כלל גדול (שנת דף ע"ג) גבי העלם שבת 'העלם מלאכה פשיט לפטור ו"ל דלא דמי דהכא סברא הוא ליתחייב כיון
דאיכא נמי העלם טומאה אכל ההם אין סברא לחייבו על כל אחת ואחת דכיון דשבת שבת ודון מלאכות לא מיחייב אלא חרף השתא
נמי דגג במלאכה הרי יש כאן נמי שגגת שבת : **הרי** העלם מקדש בידו ופטור . אומר רבינו חס דלא מיפטור אלא מקרבן עולה
אבל חטאת קבועה חייב דהא גמרינן מע"ז דכל שחייבים על זדונו כרת חייבים על שגגתו חטאת והא דלמחר בפ"ק (נע"ל
דף ג.) דעל שאין בה ידיעה בתחלה ששעיר החיטון מכפר אלמלא לא מוקמינן ליה בחטאת קבועה דלי הוא ביה חטאת קבועה לא היה
חילון מכפר אמרי דבר קרבן הוא ההם ודאי מיפטור לגמרי שלא יחא חמור אין בה ויש בה מיש בה ויש בה ומיהו קשיא דלישנא דקאמר
הכא דפטור משמע דפטור לגמרי ועוד דלקמן פרק שלישי (דף יד:) גבי יש אוכל אכילה אחת דחיק לאשכוחי חטאת קבועה בטמא שאלכ
את הקדש ומוקי לה בנטיא וכו' אלעזר ולוקמה בהעלם קדש על כן נראה דפטור לגמרי משום דהוה דבר שיהיה בכלל ויאל לידון בדבר
החדש כדלמרינן לקמן בפרק שלישי (דף כה:) גבי שבועה העדות : **אמר** רב אשי חזינן אי מטומאה קפריש בו' . תימה מנא
ידיעין אי משום דא"ל טמא אשה ופירש דלמא אי הוה א"ל נמי מקדש הוא היה פירש ואי דא"ל מעיקרא מקדש הוא ולא פירש דלמא אי
הוה א"ל נמי טמא אשה לא הוה פירש אלא השתא דא"ל חריויהו פריש ונראה דרב אשי לא בא לפשוט הבעיה אלא בא לפרש שפעמים
יש לברר חייה שבו ממת יותר כגון דנישיליה אי מחמת טומאה הוה מידרך למקדש ומחמת מקדש לא הוה מידרך לטומאה א"כ הוה העלם
טומאה בידו ואם הלך הוה [העלם] מקדש בידו ואם שניהם שבוין בשוה בזה ודאי מבעיא לן ולגבי שבת בפרק כלל גדול (דף ע"ג) י"ם
שכחו בזה במילתיה דרב אשי אי משבת קפריש העלם שבת בידו ואי כו מודעי ליה אשבת אחת נריך לאודועיה אמלאכות העלם מלאכה
בידו ואין גיר' זו כנראה דלמא נריך לפרש וכי מודעי ליה אמלאכה לא נריך לאודועיה אשבת לפי מה שפירשנו אלא גר' אי משבת
קפריש אי משום מלאכה קפריש ועוד נראה לפרש בענין אחר אי משום טומאה קפריש אפי' אם הודיעוהו טומאה באחרונה דלמא
דאילו הודיעוהו בתחלה לא הוה פריש חשיב פריש מחמת טומאה כיון דקרבן ע"ז בחריויהו קאמי ואי א"ל מקדש הוא ופריש
ידיעה בחריויהו דמקדש הוא ופטור וכענין זה יש לפרש הוה דלקמן (דף יט.) גבי העלם שבועה והעלם חפץ והוה דשבת : **הרי** בראשון
ונכנס בו' . אי ברה"י איירי בחד נמי חייב דספק טומאה ברה"י ספקו טמא אכל הכא איירי ברה"י דמוקמינן ליה בחזקת טהרה :

רבינו הנאל

לכתב בהמה והיה
לכדרי. דמיי רבי אמר
אקרא אני חיה. בהמה
למה נאמרה כו' .
כדכתיב לעילא . איירי
דכתיב בהמה והיה
כתב נמי שרץ טמא
ונעלם . וברתתא דבי
ר' ישמעאל כל פרשה
שנאמרה ונשנית לא
נשנית אלא בשביל דבר
שנתחדש בה . ור'
אליעזר כיון דלא צריך
לדע באיזה חסא הוא
שחפסא . בה מאי דריש
בה . ואסרינן פרס
למתעסק בחסא שמינו
חייב מאי פטעא
דבעינן בה כיון דלך
יחייב אבל דלא קא
מיכון למעשה כלל
פטור . בין לר' אליעזר
בין לר' עקיבא על
העלם טומאה חייב על
העלם מקדש אינו חייב:
בעא מיניה רבא מרב
נחמן העלם טומאה
והעלם מקדש טהר .
כיון שנעלם סמו
שנפסא . ונכנס נעלם
סמני שוה הבית בית
המקדש הוא . א"ל ר'
העלם טומאה בידו
וחייב . וא"ל רבא
אדרבה הרי העלם
מקדש בידו ופטור . ובא
רב אשי ואמר חזינן אי
מטומאה פריש בו' .
ורוח רבינא דברי רב
אשי וא"ל לא שאל
ת"ר שני שבילים אחד
סבא ואחד סודר הלך
בראשון ולא נכנס
במקדש בשני ונכנס
חייב בו' עד ור' שמעון
בן יהודה פומר בבבלי
משום ר' שמעון .
ואקשינן פומר בבבלי

וגר' מהר"א טעום שנת